

Nga: Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova)

Për: Ministrin e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural

Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova) në kuadër të bashkëpunimit me Ambasadën Britanike është duke punuar në inkurajimin e institucioneve publike për të rritur nivelin e zbatimit të rekomandimeve të Auditorit të Përgjithshëm.

Në fund të vitit të kaluar, BIRN Kosova e ka prodhuar një analizë të raporteve të auditimit të Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Përveç analizave janë mbajtur edhe disa debate nëpër komuna, ku ka marrë pjesë edhe Zyra Kombëtare e Auditimit, të cilët kanë ofruar asistencë institucioneve në hartim të planeve për zbatimin të rekomandimeve, të cilën ndihmë ju inkurajojmë që ta shfrytëzoni.

Në këtë shkresë janë pasqyruar rekomandimet e përsëritura nëpër vite dhe çalimet në fusha specifike. Të bashkangjitura i keni edhe rekomandimet e dhëna nga Zyra Kombëtare e Auditimit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Duke marrë parasysh se punët në zbatimin e rekomandimeve janë në përfundim, kjo letër është sinjalizim shtesë për rëndësinë e zbatimit të plotë të rekomandimeve apo fillimin e zbatimit të rekomandimeve që marrin më shumë se 1 vit për t'u zbatuar.

Më poshtë gjeni vetëm disa prej shumë rekomandimeve që keni marrë nga Auditori.

- *Duhet të ndërmerren veprime që pasuria në pronësi të ministrisë të regjistrohet në regjistrin e pasurisë si dhe ato pasuri që janë duke u shfrytëzuar nga personat privat të rikthehen nën kontroll përmes rrugëve ligjore.*
- *Ministri duhet të sigurojë që çdo marrëdhënie pune e lidhur brenda ministrisë të nënshkruhet nga Zyrtari Kryesor Administrativ si dhe për pozitat me ushtrues detyre, përmes procesit të rekrutimit t'i plotësojë me punonjës të rregullt. Punonjësit me kontrata për shërbime të veçanta të angazhohen me procedura rekrutuese. Ministri duhet të sigurojë që janë analizuar arsyet për dobësitë e identifikuar dhe t'i forcojë kontrollet gjatë procesit të prokurimit. Të gjitha procedurat duhet të zhvillohen në pajtim me Udhëzuesit Operativ për Prokurim Publik.*
- *Ministri duhet të sigurojë që aprovimet për shtyrje të afateve bëhen sipas udhëzimit administrativ dhe se arsyet për shtyrje mbështeten me dëshmi.*

Ne do të vijmë në një vizitë në institucionin tuaj për të biseduar për telashet që i keni në zbatim të rekomandimeve si dhe për të parë secilin rekomandim se në cilën fazë është aktualisht: është realizuar plotësisht, është në proces të zbatimit apo nuk është zbatuar fare.

Rekomandimet e Auditorit për Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural, që janë pjesë e raportit të Auditimit të Pasqyrave Financiare për vitin e përfunduar me datën 31 dhjetor 2017.

Për ministrin e MBPZHR, Nenad Rikalo

Nr.	Rekomandimet e Auditorit në raportin e Auditimit për PVF - 31.12.2017	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Ministri duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për Theksim të Çështjes. Duhet të ndërmerren veprime që pasuria në pronësi të ministrisë të regjistrohet në regjistrin e pasurisë si dhe të gjitha pasuritë në posedim të ministrisë të shpalosen PFV. Gjithashtu duhet të siguroj që për pasurinë e shfrytëzuar nga personat privat ta rikthej nën kontroll përmes rrugëve ligjore.			
2	Ministri duhet të siguroj se shpalosja e obligimeve financiare të bëhet ndaras nga obligimet kontraktuale. Poashtu, duhet të bashkëpunojë me Avokaturën Shtetërore për harmonizim të regjistrave, në mënyrë që të paraqiten të gjitha detyrimet kontingente.			
3	Ministri duhet të siguroj që hartimi i buxhetit është mbështetur mbi një analizë të detajuar të të gjithë faktorëve që ndikojnë në realizimin e buxhetit pa diferenca të theksuara mes planifikimit dhe shpenzimit të mjeteve.			
4	Ministri duhet të siguroj që janë shqyrtuar rastet e identifikuar dhe të marrë masat e nevojshme për të siguruar se kompensimi i pagave për stafin e MBPZHR bëhet konform buxhetit të paraparë dhe në përputhje me vendimet e Qeverisë dhe kontratave të nënshkuara.			
5	Ministri duhet të konsideroj mundësinë për inicimin e ndryshimit/përshtatjes së rregullores me rrethanat e reja në mënyrë që për departamentet e mbetura jashtë rregullores të përcaktohen detyrat dhe përgjegjësitë.			
6	Ministri duhet të siguroj që çdo marrëdhënie pune e lidhur brenda ministrisë të nënshkruhet nga Zyrtari Kryesor Administrativ si dhe për pozitat me ushtrues detyre, përmes procesit të rekrutimit t'i plotësojë me punonjës të rregullt.			
7	Ministri duhet të siguroj se punonjësit me kontrata për shërbime të veçanta të angazhohen me procedura rekrutuese sipas kërkesave ligjore. Dhe se, angazhimet e stafit në punë të bëhen vetëm sipas marrëveshjeve të nënshkuara.			

8	Ministri duhet të sigurojë që janë analizuar arsyet për dobësitë e identifikuar dhe t'i forcoj kontrollet gjatë procesit të prokurimit. Të gjitha procedurat duhet të zhvillohen në pajtim me Udhëzuesit Operativ për Prokurim Publik.			
9	Ministri duhet të sigurojë që Autoriteti menaxhues harton programin me kohë me qëllim të implementimit të masave në kohën e duhur dhe programet e aprovuara nuk përmbajnë gabime të cilat duhet të ndryshohen pastaj me udhëzimeve administrative. Poashtu duhet të sigurojë që janë vendosur afate për miratim të projekteve.			
10	Ministri duhet të sigurojë që aprovimet për shtyrje të afateve bëhen sipas udhëzimit administrativ dhe se arsyet për shtyrje mbështeten me dëshmi.			
11	Ministri duhet të sigurojë se autorizimi i pagesave bëhet vetëm në rastet kur dëshmohet se janë zbatuar kriteret të cilat kanë ndikuar në përfitimin e projektit si dhe procedimi i kërkesës për pagesë të bëhet konform afateve të përcaktuara me udhëzim administrativ.			
12	Ministri duhet të sigurojë se kushtet vendosura në kontratë dhe udhëzim administrativ zbatohen nga zyrtarët përgjegjës të AZhB-së.			
13	Ministri duhet të sigurojë se janë analizuar shkaqet e mos kompletimit të lëndëve dhe se lëndët e pa kontrolluara duhet t'i nënshtrohen procesit të kontrollit. Gjithashtu, duhet të sigurojë se dosjet e përfituesve do të indeksohen sipas renditjes dhe dorëzohen në arkivë dhe se të njëjtat me rastin e kërkesave dorëzohen të kompletuara. Poashtu duhet të shikojë mundësinë e krijimit të dosjeve elektronike.			
14	Ministri duhet të sigurojë se janë vendosur kritere të qarta në program dhe udhëzime administrative që mos të ketë paqartësi në interpretimin e tyre. Po ashtu të sigurojë se komisioni për shqyrtim të ankesave vepron në pajtim me udhëzimet administrative.			
15	Ministri duhet të sigurojë se kontratat lidhen me OE të cilët i plotësojnë të gjitha kriteret e përcaktuara në dosjen e tenderit.			
16	Ministri duhet të sigurojë që zyrtari i shpenzimeve e bën klasifikimin e duhur të shpenzimeve sipas planit kontabël dhe shpenzimet regjistrohen nëpër kodet përkatëse.			

17	Ministri duhet të shtyjë procesin për hartimin e procedurave të brendshme për menaxhimin e pasurisë dhe të siguroj një menaxhim efektiv në pajtim me rregullat. Poashtu, duhet të sigurojë që komisioni i themeluar nga SP për inventarizim të shtrijë veprimin në gjithë ministrinë dhe të ofrojë një raport të plotë në pajtim me rregulloren mbi menaxhimin e pasurisë.			
18	Ministri duhet të sigurojë që dhënia në shfrytëzimin e tokave bujqësore bëhet vetëm në përputhje me kriteret e parapara me ligj, si dhe duhet siguruar që të ndërmerren hapa lidhur me arkëtimin e borxheve të vjetra.			
19	Ministri duhet të siguroj se ekzekutimi i pagesave bëhet në përputhje me afatet kohore të përcaktuara me rregulloren, si dhe të gjitha obligimet të prezantohen drejtë në raportin e obligimeve.			
20	Ministri duhet të sigurojë që është zbatuar plani i veprimit, i cili i përcakton saktë afatet kohore për zbatimin e rekomandimeve të bëra nga Auditori i Përgjithshëm, me stafin përgjegjës të identifikuar, duke u fokusuar fillimisht në fushat më të rëndësishme.			
21	Ministri duhet të sigurojë funksionimin e Komitetit i Auditimit, i cili duhet t'i rishikoj rezultatet e auditimit të brendshëm dhe veprimet e ndërmarra nga menaxhmenti në lidhje me rekomandimet e auditimit të brendshëm.			

Nr.	Rekomandimet e dhëna në vitin 2016 (Të evidentuara në fund të raportit të auditimit për 2017)	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Ministri duhet të sigurojë se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet për Theksim të Çështjes. Duhet të ndërmerren veprime efektive për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike për të siguruar një klasifikim të duhur të shpenzimeve dhe vlerësim të saktë të pasurive dhe raportim të drejtë të tyre në PVF 2017. Edhe kërkesat tjera për raportim duhet të përmbushen plotësisht			
2	Ministri duhet të sigurojë që është zbatuar plotësisht plani i veprimit, i rishikuar, i cili i përcakton saktë afatet kohore për zbatimin e rekomandimeve të bëra nga AP, me stafin përgjegjës të identifikuar, duke u fokusuar fillimisht në fushat më të rëndësishme.			
3	Ministri duhet ta rishikojë strukturën ekzistuese të AZhB-së dhe të përcaktoj se cilat janë pengesat në konsolidimin e saj			

	dhe kryerjen e spektrit të plotë të detyrave. Ministri në bashkëpunim me Ministrin e Financave duhet të ndërmarrin veprimet e nevojshme për të siguruar që plotësimi i stafit dhe decentralizimi i funksionit të ekzekutimit të pagesave do të implementohet gjatë vitit 2017.			
4	Për të arritur përfitimin maksimal nga aktiviteti auditimit të brendshëm, Ministri duhet të sigurojë një Komitet të Auditimit efektiv i cili rishikon në mënyrë kritike planet dhe rezultatet e auditimit të brendshëm. Gjithashtu duhet të rishikojë veprimet e ndërmarra nga menaxhmenti në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të auditimit.			
5	Ministri duhet t'i rishikojë shkaqet për dobësitë në menaxhimin e personelit. Duhet të ndërmerren veprime efektive për ta adresuar organizimin e brendshëm dhe procesin e rekrutimit për pozitat e lira dhe ato me ushtrues detyre duke siguruar harmonizim me rregulloren për sistematizimin e vendeve të punës			
6	Ministri duhet të analizojë pse nuk përdoret IACS dhe të sigurojë që përdorimi i këtij sistemi do të fillojë brenda një afati të arsyeshëm kohor. Kontrollat lidhur me përgatitjen e PDR-së dhe procedimin e aplikacioneve duhet të rishqyrtohen për të siguruar që të gjitha proceset përfundojnë brenda afateve të përcaktuara me ligj dhe rregulloret relevante. Të gjitha programet duhet të zbatohen në kohë adekuate për të siguruar arritje efektive të objektivave për zhvillimin e bujqësisë.			
7	Ministri në bashkëpunim me Kryeshefin e AZhB-së duhet të sigurojë se ekzistojnë përgjegjësitë e qarta lidhur me monitorimin e projekteve dhe të adresojë sfidat e identifikuar në këtë proces. Duhet të vendosen mekanizma efektive për të siguruar një garanci që grantet e përfituara përdoren nga fermerët në pajtim me kontratën dhe qëllimin e projektit.			
8	Ministri duhet të iniciojë shkrimin e procedurave të brendshme për menaxhimin e pasurisë për të siguruar një menaxhim efektiv të tyre në pajtim të plotë me rregullat. Procedurat e brendshme duhet të përcaktojnë qartë rolet dhe përgjegjësitë e stafit lidhur me menaxhimin e pasurive në mënyrë sistematike.			